

Comentariul poeziei Luceafarul scrisa de Mihai Eminescu- a treia parte

In Luceafarul exista o fuziune de mituri, romanesti si universale. Luceafarul este numele planetei Venus - in limbaj popular, Steaua Pastorului - astrul nocturn cel mai departat si cel mai izolat, care straluceste, cu cea mai mare intensitate, dupa luna pe bolta cereasca. La Eminescu, Luceafarul devine un simbol al omului de geniu, care priveste lumea - asemenea astrului, neclintit, din tarie - dintr-o nobila si orgolioasa solitudine. Luceafarul eminescian este una din putinele mari creatii ale literaturii universale, in care conditia omului de geniu este figurata printr-un astm.

De obicei, aceasta conditie este exprimata prin destinul unor mari personalitati, asa cum se intampla in poemul Moise al lui Alfied de Vigny si drama Torquatto Passo a lui Goethe. Cuvantul "Luceafar" vine de la latinescul "Lucifer", care insemneaza "purtator de lumina" ("lux" - "lumina"; "ferre" - "a purta").

Limba romana este singura limba romanica in care s-a pastrat etimonul latinesc. Filologic vorbind, un poem, cu un asemenea titlu, nu putea aparea decat in limba romana. Pentru Luceafarul de seara limba latina are si "Hesperus", care vine de la grecescul "Hesperos", iar vechii greci mai aveau, pentru Luceafarul de dimineata si numele de "Phosphoros". In jurul acestor nume, s-a tesut o intreaga mitologie.

Intrebarea este daca exista si un mit romanesc al Luceafarului? Aceasta problema s-a discutat, mai putin, pana in prezent si este inca departe de a fi elucidata Mitologii nostri ne-au ramas datori.

Eminescu, insa era mai bine documentat, decat oricare altul, asupra folclorului romanesc. In notita de pe marginea manuscrisului uneia din variante, pe care am citat-o si am comentat-o, mai inainte, marele nostru poet vorbeste despre "povestea Luceafarului", desi in basmul cules de Kunisch nu apare, niciodata cuvantul "Luceafar". Intr-una din metamorfozele sale, zmeul se transforma intr-o "stea". Or, aceasta stea nu putea fi una oarecare ci tocmai steaua cea mai stralucitoare, Luceafarul. Aceasta metamorfoza i-a sugerat lui Eminescu si inlocuirea Zmeului cu Luceafarul.